

**GƏLƏCƏK BİLİKLİ, ELMLİ İNSANLARIN ÇİYİNLERİ ÜSTÜNDƏ QURULACAQDIR.**  
**HEYDƏR ƏLİYEV**



# QIZIL GƏDƏBƏY

**GƏDƏBƏY RAYON İCRA HAKİMİYYƏTİNİN QƏZETİ**

*Qəzet 1930-cu ildən çıxır № 10 (6390)*

Konfrans ayın 9-da baş tutdu. İlk öncə ulu öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsi ehtiramla yad olundu. Ölməz dövlət xadiminin əzəmətli abidəsi öünüə



gül-çiçək dəstələri qoyuldu.

Mədəniyyət sarayında davam etdirilən konfransi giriş sö-

## TƏHSİL İŞÇİLƏRİNİN ƏNƏNƏVİ SENTYABR KONFRANSI

veriləcəkdir.

Keçən dərs ilində 707 dəst parta, 100 ədəd kitab şafı, 70 ədəd stol, 100 ədəd stul, 20 ədəd paltar şafı, 20 ədəd kompüter stolu, 50 ədəd yazı lövhəsi gətirilərək məktəblərə çatdırılmışdır. Bundan başqa əlavə olaraq 84 dəst kompüter, 10 ədəd projektor və 47 ədəd printer gətirilərək məktəblərdə quraşdırılmışdır. Laboratoriyalarda təchizat xeyli yaxşılaşdırılmışdır. Bu il Təhsil Nazirliyi tərəfindən avadanlıqları ilə birgə rayona 3 komplekt fizika, kimya və biologiya laboratoriyaları veril-

diri təhsilin inkişafına dövlət qayğısının nəticəsi olaraq rayonun ümumtəhsil məktəblərində əldə olunan bir sıra uğurları, görülən işləri, o cümlədən əvvəlki illə müqayisədə ali məktəblərə tələbə qəbulunda xeyli irəliləyiş olduğunu, 183-dən 189-a çatdırığını diqqətə çatdıraraq qeyd etdi ki. heç də bütün məktəblərdə vəziyyət xoşagələn deyildir. Tədrisin keyfiyyəti aşağı olduğundan ciddi nöqsandır ki, Düzyurd, 1 sayılı Miskinli, Sarıhəsənli, Əmiraslanlı, Parakənd, Daryurd kənd tam orta məktəblərindən bir nəfər də olsun

*Qiyməti 30 qəpik*

olan riyaziyyat fənnindən 488 nəfər, XI siniflər üzrə isə müvafiq olaraq 221 və 207 nəfər iki qiymət almışdır.

Bələ faktlar bəzi məktəblərdə daha acinacaqlı olmuşdur. Diqqət yetirin, IX sinfi bitirən məzunlardan 4 sayılı şəhər ümumi orta məktəbində 15 nəfərdən 13 nəfəri, Köhnəqışlaq kənd ümumi orta məktəbində 10 nəfərdən 8 nəfəri, Mor-Mor kənd ümumi orta məktəbində 4 nəfərdən 3 nəfəri, Qızıltorpaq kənd ümumi orta məktəbində 3 nəfərdən 2 nəfəri buraxılış imtahanlarından 2 qiymət almışdır.

Hesab edirəm ki, bu faktlar bütün məktəb rəhbərləri və müəllimlər üçün həyəcan təbilidir.

Konfransda rayon prokuroru Allahverdi Səfərov, rayon

rir. Həmin müəssisələrdə 10496 nəfər şagirdin təlim-tərbiyəsi ilə 1590 nəfər pedaqoji işçi məşğul

zü ilə rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ramiz Yediyarov açaraq onun işinə uğurlar arzuladı.

Gənc heydərcilər konfransı salamladıqdan, təhsil işçilərinin və müstəqil Azərbaycan dövlətinin ünvanına könülləri riqqətə gətirən şeirlər söylədikdən sonra söz rayon təhsil şöbəsinin müdürü Baxış Nağıyevə verildi. O, rayonun ümumtəhsil məktəblərində 2013-2014-cü dərs ilinin yekunları və növbəti dərs ilində qarşıda duran vəzifələr barədə geniş məzmunda məruzə etdi.

Məruzəsinə konfrans iştirakçılarını və rayonun təhsil sistemində çalışan bütün pedagoji kollektivlərini yeni dərs ili - Bilik günü münasibətilə təbrik-lə başlayan şöbə müdürü diqqətə çatdırıldı ki, ölkədə təhsilin inkişafı, onun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, hərtərəfli bilik və bacarığa, mütərəqqi dünyagörüşə, yüksək mədəniyyətə və praktiki hazırlığa, xalqımızın azadlıq və demokratiya ənənələrinə bağlı olan, milli, əxlaqi, humanist mənəvi dəyərlərinə dərindən yiyələnən, müstəqil və yaradıcı şəkildə düşünməyi bacaran kadrların yetişməsi, tərbiyə olunması məsələləri ulu öndər Heydər Əliyevin daim diqqət mərkəzində olmuş və qürur hissi keçiririk ki, bu möhtəşəm vəzifələr indi də Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla və dönmədən hayata keçirilir.

Məruzəçi qeyd etdi ki, həzirdə rayonda 84 ümumtəhsil məktəbi, 3 məktəbdənkənar tərbiyə müəssisəsi fəaliyyət göstə-



olur. Məlumat verildi ki, tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, ümumtəhsil məktəblərinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, tədris ocaqlarının müxtəlif təyinatlı avadanlıqlarla təmin olunması istiqamətin də rayonda da bir sırə işlər görülmüş və tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Məktəblərdən 70-dən çoxu əsaslı təmir olunmuş və ya yeni tikilib istifadəyə verilmişdir. Son illərdə və bu il məktəb ti-kintisi daha da sürətləndirilərək Slavyanka kəndində 360 şagird yerlik, Qoşabulaq kəndində 180 yerlik, Novosaratovka kəndində 200 yerlik, Samanlıq kəndində 180 yerlik, Ariqdam kəndində 480 yerlik müasir tipli yeni məktəb binaları tikilərək istifadəyə verilmişdir. Nərimankənd kənd tam orta və Miskinli kənd 2 saylı tam orta məktəbləri əsaslı təmir edilmişdir. Qalan məktəblərdə cari təmir işləri aparılmışdır. Çox keçməyəcək ki, Moruqlu və İslali kəndlərində ti-kintisi davam etdirilən yeni məktəb binaları da istifadəyə

mişdir.

Müasir dərsə verilən tələblərin uğurla yerinə yetirilməsində əsas amillərdən biri olan şagirdlərin dərsliklərə təmin olunması diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Məktəblərdə yaradılmış dərslik fondundan əlavə bu tədris ilində Təhsil Nazirliyinin bölgüsü əsasında rayona 56 adda 15398 ədəd dərslik gətirilərək məktəblərə paylanmasıdır. Prezidentimizə minnətdar olmaliyiq ki, dərsliklər şagirdlərə pulsuz verilir.

Prezidentimizin diqqət və qayğısı sayəsində məktəb kitabxanalarının latin qrafikali bədii ədəbiyyatlarla təminatı da nəzərəçarpacəq dərəcədə yaxşılaşdırılmışdır. Son illər rayonun ümumtəhsil məktəblərinin kitabxanalarına 426 adda 79193 ədəd latin qrafikali bədii ədəbiyyat nümunələri gətirilmişdir ki, bu da şagirdlərin Azərbaycan ədəbiyyatının klassik və müasir durumları ilə asanlıqla tanış olmasına mühüm rol oynayır.

Rayon təhsil şöbəsinin mü-



məzun tələbə adını qazana bilməmişdir. Samanlıq və Qaravəllilər kənd tam orta məktəblərindən isə ali məktəblərə sənəd verən belə olmamışdır.

Hələ bunlar harasıdır? Rayon üzrə IX və XI sinif məzunlarının hər biri attestat və şəhədnamə alsa da buraxılış imtahanlarından IX siniflər üzrə doğma Azərbaycan dilindən 449 nəfər, müasir həyatın açarı

polis şöbəsinin rəisi Məhərrəm Quliyev, Arabaçı kənd tam orta məktəbin direktoru Tofiq Mirzəyev, şəhər 1 saylı tam orta məktəbin direktor müavini Samir Tanırverdiyev, Zəhmətkənd tam orta məktəbin direktor müavini Vüsala Abbasova, Çaldış kənd tam orta məktəbin direktoru Rəşadət Əliyev çıxış edərək məktəblə bağlı bir sira məqamlardan söz açıdilar.

Respublika Təhsil Nazirliyinin nümayəndəsi Zöhrab Kəlbəliyev qarşıda duran vəzifələri ətraflı şərh edərək yeni dərs ilində təhsilin inkişafı üçün yaradılan əlverişli şəraitdən daha səmərəli istifadə olunmasını, tədris prosesində yeni təlim metodlarının, Milli kurrikulumun tətbiqinə xüsusi önəm verilməsini tövsiyə etdi.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ramiz Yediyarov yekun nitqi söylədi.

Konfransda müvafiq qərar və Azərbaycan Prezidentinə ünvanlanan müraciət qəbul olundu.

**"Qızıl Gədəbəy"**

## MÜASİRLİYƏ DOĞRU İNKİŞAFIN TƏNTƏNƏSİ

Respublika Fövqəladə Hallar Nazirliyi (FHN) Dövlət Yanğından Mühafizə Xidməti Gədəbəy Rayon Dövlət Yanğından Mühafizə Hissəsinin şəxsi heyəti vəzifə borcunu yerinə yetirməyə səy

## DÖVLƏT YANĞINDAN MÜHAFİZƏ HİSSƏSİNİN YENİ İNZİBATİ BİNASI İSTİFADƏYƏ VERİLDİ



göstərsə də iş prosesində tez-

tez çətinliklərlə üzləşirdi. Sə-

bəb onunla bağlı idi ki, hissənin yerləşdiyi bina köhnə və darısqal olmaqla tələbata cavab vermirdi.

Artıq bundan sonra belə olmayacaqdır. Çünkü hörmətli Prezidentimizin regionların sosial-iqtisadi inkişafında sonsuz diqqət və qayğısı sayəsində rayonda bu vacib məsələ də nəhayət öz həllini tapdı. Qısa vaxtda rayon mərkəzinin giriş hissəsinə yaxın ərazidə, Şəmkir-Gədəbəy magistral yolunun kənarında yüksək standartlara cavab verən yeni inzibati bina tikilərək Gədəbəy yanğınsöndürənlərinin ixtiyarına verildi.

Sentyabrın 25-də şəxsi heyətin normal fəaliyyəti üçün hər cür şəraitə malik olan, həyət-bacısı, dispeçer, tədris, istirahət otaqları, yeməkxanası diqqət çəkən, eyni zamanda ən müasir yanğınsöndürmə texnikası və avadanlığı ilə təchiz edilən yeni binanın açılışı oldu.

Açılış mərasimində işti-



rak edən fövqəladə hallar naziri, general-polkovnik Kəmaləddin Heydərov rəmzi qırmızı lenti kəsdikdən sonra rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ramiz Yediyarovla birlikdə otaqlara baxış keçirdi. Ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətdə olduğu illərdəki fəaliyyətini əks etdirən fotostendlər, otaqların təchizatı hər kəsdə xoş ovqat yaratdı.

Sonda binanın yaraşıqlı və geniş həyətində gəzinti olundu. Nazir söhbət əsnasında

vurğuladı ki, respublikamızın hər yerində olduğu kimi, Gədəbəy rayonunda da müasirliyə doğru inkişafın geniş vüsət alması olmaz Heydər Əliyevin tarixi xidmətlərinin, onun ideyalarının Azərbay-

can Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilməsinin təntənəsidir.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ramiz Yediyarov açılışda iştirak etdiyinə və bir sıra xeyirxah tövsiyələrinə görə hörmətli nazirə dərin minnətdarlığını bildirdi. Azərbaycan xalqının rifahı, xoşbəxt gələcəyi naminə sözü ilə, əməli bir olan möhtərəm Prezidentimə uzun ömür və möhkəm cansağlığı arzuladı.

**“Qızıl Gədəbəy”**

Yəqin ki, görənlərin xatirindədir rayon polis şöbəsi keçmişdə çox primitiv bir binada yerləşirdi. Şəraitsizlik hər kəsi narahat edirdi. Sonralar yeni

# POLİS ŞÖBƏSİ DİQQƏTİ CƏLB EDƏN YENİ BİNAYA KÖÇDÜ



bina tikilsə də, dəfələrlə burada müəyyən təmir işləri aparılsada yenə bu gündü tələbatdan sözün əsl mənasında geri qalırdı.

Allah hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyevə ömür versin. Onun regionların müasirləşmə-

sinə xüsusi diqqət yetirməsi Gədəbəydən də yan keçmir. Müasirlilik baxımından diqqəti cəlb edən rayon polis şöbəsinin üç mərtəbəli yeni inzibati binası da bu diqqət və qayğıının təzahürlərdən biridir.

Sentyabrın 27-də polis şö-

bəsinin şəxsi heyəti köhnə iş yeri vəida dedi. Mərkəzi rayon xəstəxanasına yaxın ərazidə ucaldılan, polis orqanlarına məxsus hər cür şərait yaradılan yeni bina rayon polisinin ixtiyarına verildi.

Həmin gün respublika daxili işlər nazirinin müavini, polis general-leytenantı Vilayət Eyyazov və rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ramiz Yediyarov birlikdə binanın açılışını etdi lər.

Şəxsi heyət tərəfindən səmiyyətlə qarışılanan nazir müavini və icra başçısı rəmzi qırımızı lenti kəsdikdən sonra otaqlarla tanışlığa başlandı. Ulu öndər Heydər Əliyevin və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin fotosəkillərinin yer aldığı stendlər, yüksək standartlara cavab verən və müasir avadanlıq və inventarlarla kifayət qədər təchiz edilən otaqlar ümumiyyətlə, polisin səmərəli fəaliyyət göstərməsi, həmcinin vətəndaşların qəbulu üçün yaradılan şərait açılışa iştirak edən hər kəsi heyran etdi.

Nazir müavini ölkədə polisin iş şəraitinin yaxşılaşdırılmasına göstərdiyi böyük diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Prezidentinə dərin razılıq ifadə edərək rayonun polis işçilərinə ən xoş arzularını bildirdi.

Rayon icra hakimiyyətinin



ri ilə xatirə şəkli çəkdir. Ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsinə yad edərək onun adını daşıyan mərkəzi mədəniyyət və istirahət parkının giriş hissəsində ucaldılmış əzəmətli abidəsi önnə tərə gül-ciçək dəstələri qoydu.

**“Qızıl Gədəbəy”**

regionlara səfərlərinin məntiqi nəticəsi kimi dəyərləndirdi.

Açılışın sonunda nazir müavini rayon polis şöbəsinin şəxsi heyəti və rayonun rəsmilə-

## 2014-CÜ İLİN SƏNAYE İLİ ELAN EDİLMƏSİ SAHƏNİN İNKİŞAFINA DÖVLƏT QAYĞISININ TƏZAHÜRÜDÜR

# GƏDƏBƏYDƏ ALMAN SƏNAYESİNİN İZLƏRİ

Dünyanın on zengin, işgüzar iş adamlarından söz düşəndə alman mənşəli Siemens qardaşlarından da danışılır. Siemens qardaşlarının daha çox yadda qalan, məhsuldar işgüzar fəaliyyəti Azərbaycanda Gədəbəydə yaratdıqları mədən sənaye kompleksi ilə bağlıdır.

Sahibkar qardaşlar – Verner, Karl, Valter, Vilhelm, Otto və Fridrix Siemenlər sistemli şəkildə əhatəli sənaye fəaliyyətə XIX əsrin ortalarından Rusiya, Gürcüstan və ardınca Azərbaycanda məşğul olmuşlar. Siemenslər 1864-cü ildə Çar Rusiyasının icazəsi ilə Gədəbəydəki mis mədənlərinə tam sahiblik barədə şəhadətnamə almışlar.

Bundan sonra Mis dağı alman qardaşları tərəfindən idarə olunmağa başlamış və bu fəaliyyət 1914-cü ildək davam etmişdir. 1914-cü ildən 1922-ci ildək Gədəbəydəki mədən zavod kompleksi sənədlərdə başqa soyadların mülkiyyətində olsa da həqiqətdə kompleks Siemens qardaşlarına məxsus olmuşdur.

Qardaşların Gədəbəydəki sahibkarlıq fəaliyyətində mis mədən – sənaye kompleksi, misəritmə zavodları, digər təyinatda olan zavodlar, şəhərsalma texnologiyası, elektrokimya, dəmiryol, teleqraf, turizm və s. sahələr xüsusi ilə seçilmiştir.

XIX əsrin 60-ci illərindən başlamış XX əsrin birinci onilliyinə-

1870-ci ildə 1550, 1873-cü ildə 1800, 1875-ci ildə 1600, 1883-cü ildə 2000, 1905-07-ci illərdə 6000-8000 nəfər olmuşdur.

\* 1890-ci ildə Siemens qardaşlarının böyüyü Verner fon Siemensin Gədəbəyə gəlişi həm mədən - zavod heyati, həm də yerli əhalini tərəfindən atəşfəsanlıqla qarşılanmış, mis mədənindən mis ərimə zavodunadək yollara xalçalar salılmışdır. \*Verner fon Siemens 1865-68 və 1890-ci illərdə Gədəbəydə olmuşdur. \* Gədəbəyin mərkəzindəki mədən şəhərciyində, həmçinin rayonun Qalakənd kəndindəki dağ - mədən və zavod fəaliyyətində müvafiq təyinatlı işlərin gedisi ilə əlaqədar olaraq müxtəlif vaxtlarda 2000-8000 nəfər çalışmışdır.

\* Dağ - mədən sənayesinin, eləcə də yaşayış evlərinin yanacaq sərfiyati üçün Yelizavetpol (Gəncə) guberniyasının icazəsiylə Gədəbəy ərazisində 23 min hektarlıq meşə zolağı icarəyə götürülmüşdür. \* 1867-ci ildə Gədəbəy misəritmə zavoduna xarici ölkələrdən növbəti

səritmə zavodunun direktoru V.R.Boltonun müvafiq rəsmi orqanlara yazdığı məktub əsasında, Gədəbəydə meşə massivi ərazisinə yaxın yerde yaşayan yerli əhalisi (163 kəndli ailəsi) 1885-ci ildə başqa ərazilərə köçürülmüşdür. \*Gədəbəy misəritmə zavodu nəzdində Gədəbəydə rus-alman məktəbi fəaliyyət göstərmişdir.

\* 1887-ci ildə Qalakənd misəritmə zavodu Çar Rusiyasının bütövlükdə dağ - mədən sənayesi göstəriciləri əsasında birinci olmuş, sonrakı illərdə də bu sahədə öncülər sırasında olmuşdur. \* 1888-ci ildə dünyada dördüncü, Çar Rusiyasında ikinci (bəzi mənbələrə görə birinci), Zaqqafqaziyada birinci olan Qalakənd SES işə başlamışdır. \* Qalakənd SES ərazisində zəngin və geniş əhatəyə malik balıqcılıq təsərrüfatı fəaliyyət göstərmişdir. Qalakənd misəritmə zavodunda dünyada birincələr sırasında Siemens-Billiter elektroliz laboratoriyası quraşdırılmış və bu üsulla təmiz mis əldə edilmişdir.

satılmaqla Bakıya göndərilirdi. \*Siemenslərin dövründə Gədəbəy şəhəri ərazisindəki Misdəğ mədənindən başqa, rayonun Novoqorelovka, Çolpan, Bittibulaq, Qoşqarçay və s. yerlərində də mədən sənayesi xətti ilə kəşfiyyat işləri aparılmışdır.

\*Siemenslərin fəaliyyəti dövründə har 18 min pud məsdən 13 kq-dan artıq qızıl, 240 kq-a yaxın gümüş alınmış və bunlar qeydiyyata götürülmüşdür. \*Mədən sahibləri müxtəlif vaxtlarda, emal yolu ilə misin hər pudundan 2 funt qızıl və 38 funt gümüş alırdılar.

\*Gədəbəy və Qalakənd misəritmə zavodlarında istehsal olunmuş xalis misin az bir hissəsi Azərbaycanda saxlanılmaqla əsasən Bakı və Batum limanları, həmçinin dəmiryolu xətti vasitəsilə Peterburq (indiki Sankt-Peterburq), Moskva, Nijni Novgorod və Avropanın bir sıra şəhərlərinə göndərilmişdir. \* 1905-ci ildə Çar Rusiyasının bütün misəritmə zavodlarında 8143 nəfər işləyəndə, ayrıca olaraq Gə-

qeyd edildilər, həm də həvəslə yerli sakınlərin böyük coşqıyla qeyd etdikləri Bahar bayramında iştirak edirdilər.

\*Siemenslərin dövründə tikilmiş və istifadə olunmuş Kərpic zavodlarında həftə ərzində hörgü, dam örtüyü və s. üçün 5000-10000, hətta 20000 sayda bışmiş kərpic hazırlanmışdır. \*Gədəbəydəki Kərpic zavodlarının məhsulları şəhərdəki topdansatış yerlərində həm yerli əhaliyə, həm də digər yerlərdən gələnlərə satılırdı. Gədəbəy şəhərinin özündə də Siemens və Qrosbin adlı iki SES tikilmişdir.

\*Gədəbəydə zavod, küçə və yaşıyış binaları Siemenslərin fəaliyyəti dövründə elektrikləşdirilmişdir. \*Nəinki Bakı və Tiflisdə, eləcə də Peterburq, Moskva, Varşava və s. kimi nəhəng şəhərlərdə küçələr kerosin lampaları ilə işiqləndiriləndə, Gədəbəydə – mədən şəhərciyində işiqlanma elektriklə təmin olunmuşdur. \*Sahibkar qardaşların böyüyü, zamanında həm də alım-ixtiräçı kimi tanınmış Verner fon Siemens Gədəbəyə gəlisişlərinin birində Gədəbəy şəhəri barədə “Mən burada bir Avropa güşəsinə görürəm” – demişdir.

\* 1915-ci ildə Siemens qardaşlarının göstərişi ilə Gədəbəy-Qalakənd dəmiryolu sökürtlülmüş və başqa yerə aparılmışdır. \*Almaniyanın Gədəbəydəki zavoda işləməyi

**(Alman mənşəli sahibkarlar – Siemens qardaşlarının rəhbərliyi altında yaradılmış və dünya metallurgiya sənayesində nailiyyətləri ilə seçilmiş Gədəbəy rayonundakı mis mədən – zavod kompleksinin 150 illiyi münasibətilə)**

dək məşhur Siemens qardaşlarına – "Siemens" şirkətinə məxsus olmuş Gədəbəy mis mədən zavod kompleksinin çoxşaxəli fəaliyyətindən bəzi məqamlara diqqət yetirək.

\* Azərbaycanda alman sənaye burjuaziyasının və kapital qoyuluşunun əsas fəaliyyət sahəsi mis mədəniyi iddiəti idi.

\* Təkcə Azərbaycanda deyil, Zaqafqaziyada dağ-mədən sənayesinin ilk nümunəsi Gədəbəy mis mədəniyi və misəritmə zavodu olmuşdur.

\* 1865-ci ilin avqustunda (digər mənbəyə görə sentyabrında) Siemens qardaşları tərəfindən Gədəbəy - Mis dağında – mis mədəniyi və misəritmə zavodu yeni texniki avadanlıqlar tətbiq edilməklə 1864-cü ilə nisbətən tam gücű ilə və daha sistemli şəkildə işə başlamışdır. \*Bu zavod müxtəlif illərdə Avropada ən böyük misəridən kapitalist müəssisələrinə bəri olmaqla, Rusiyada ən iri misəritmə müəssisəsi kimi tənmişdir.

\* Gədəbəydəki dağ - mədən işlərində və zavodlarda say çoxluğu azərbaycanlılar olmaqla, həmçinin ruslar, albanlar, ukrainlər, yunanlar, almanlar, bolqarlar, ruminlər, italyanlar, ermənilər və s. İsləmişlər.

\* Gədəbəydəki mədən – zavod rəhbərliyi maddi məsul işlərə almanlar və ruslardan başqa, həm də azərbaycanlılar arasında öncüllüyü sözbütövlüyü və s. ilə seçilən şəxsləri irəli çəkirdilər.

\* Gədəbəy misəritmə zavodu Car Rusiyasında istehsalına görə müxtəlif illərdə ilk yerlərdə getməklə, həm də Avropada ən böyük metallurgiya mərkəzlərindən biri hesab olunurdu. \*1865-ci ildə Gədəbəydəki mis mədənində və misəritmə zavodunda işləyənlərin ilkin sayı 450 nəfərə çatırdı. \*Mədən - zavod işlərində 1868-ci ildə 1000,

texniki avadanlıq götürilmişdir. \*1870-75-ci illərdə Zaqafqaziyanın mədən sənayesində işçilərin sayı 3500 nəfəri qeydə alındıqdır, bunun təxminən yarısı qədər işçi Gədəbəyə qeydə alınmışdır.

\* Azərbaycanda Qotika (memarlıq üslubu) layihəsində müxtəlif təyinatlı tikililər XIX əsrin ikinci yarısında alman icmalarının yaşadığı Gəncə yaxınlığında - Hələndorf və Annafeldedə, həmçinin Gədəbəyə tikilmişdir. \*Mədən - zavod kompleksinə məxsus olmuş tikililərin hazırda eksəriyyəti yaşayış binaları kimi istifadədər. \*İri Gədəbəy sənaye kompleksinin təsərrüfat, sənaye və mülki obyektlərinin mühəndis layihəçiləri mədən sahiblərinin Almaniyadan dəvət edilmiş həmyeriləri, həmçinin ruslar idilər. \*1872-ci ildə Gədəbəydəki mədən və zavod işçilərinin sahibkarlara qarşı ilk etiraz nümayiş, tətbiq baş vermişdir.

\* 1873-cü ildə Gədəbəyə 6 verst (1 verst - 1,06 km) uzunluğunda kanat xətti quraşdırılmışdır. \* 1873-cü ildə Gədəbəyə mis mədəni ilə misəritmə zavodu arasında 6 kilometrlik dəmiryolu xətti işə salınmışdır. \*1877-ci ildə Rusiyada mis istehsalı 214 min pud istehsal ediləndə onun dörddə biri - 53 min pudu Gədəbəy misəritmə zavodunun payına düşürdü. \*1879-cu ildə bünövrəsi qoyulmuş, buxarla işləyən və 32 kilometr uzunluğunda olan Gədəbəy-Qalakənd (Gədəbəy-Düzyurd-Çalburun-Səbətkəcməz-Qalakənd) dəmiryolu 1884-cü ildə işə dəşmişdir.

\* Gədəbəyə ikinci misəritmə zavodu 1883-cü ildə Qalakənddə işə salınmışdır. Məlum əsrin səksəninci illərində Gədəbəy və Qalakənd misəritmə zavodlarında odun yanacağı maye yanacağı - mazut və neftlə əvvəz edilmişdir. Gədəbəy mi-

\*Gədəbəyə yaşayış binaları, küçələr və Tala adlanan meşə massivindəki istirahət sahəsi də elektriklə təmin edilmişdir. Gədəbəy və Qalakənd misəritmə zavodlarının yanacaq tələbati üçün 1892-ci ildə Dəllər dəmiryolu (Şəmkir rayonu) stansiyasından Çardaklı (Şəmkir rayonu – indiki Çənlibel kəndi) kəndinə neft kəməri çəkilmiş, 1894-cü ildə həmin kəmər Gədəbəyədək uzadılmışdır. (Azərbaycanda boru ilə ilk neft kəməri 1878-ci ildə Balaxanıdan-Bakı neft emalı zavoduna (14 km) çəkilmişdir).

\*Gədəbəy mis mədəni və misəritmə zavodunda zamanında 300 alman ailisi çalışmışdır. Gədəbəydəki mədən sənaye kompleksinin fəaliyyəti dövründə vəfat etmiş əcnəbilərin bir çoxu Gədəbəyə (ehtimallara görə Gədəbəy şəhərindəki kilsənin ətrafında) dəfn edilmişdir.

\*Gədəbəy misəritmə zavodu ilə Gəncə şəhəri arasında 84 kilometrlik telegraf xətti çəkilmişdir. \*1891-ci ildə Gədəbəydəki Qalakənd misəritmə zavodunda elektroliz yolu ilə 16 kq qızıl və 29 kq gümüş istehsal olunmuşdusa, 1898-ci ildə bu rəqəmlər müvafiq olaraq 20 və 285 kq olmuşdur. 1891-ci ildən etibarən Car Rusiyası hökumətinin müvafiq idarələri tərəfindən Gədəbəydəki zavodlardan mis-qızıl tozuna görə gömrük haqqı alınırdı. Gədəbəy mis mədənində əllə aparılan qazma işləri 1893-cü ildən almazla qazma üsulu ilə, 1902-ci ildən işə elektriklə görülmüşdür. XIX əsrin sonuna yaxın Gədəbəy misəritmə zavodunda sobaların sayı 50-ni ötmüşdür.

\*Siemenslərin Gədəbəy və Qalakənd meşə massivlərində indiki turizm anlamında olan bir sıra təyinatları olmuşdur (piyada və atla gəzintilər, balıq tutmaq üçün Şəmkir çayının bəndlərlə keşilmiş yerləri, çayda çimək yerləri, tarixi və təbiət abidələrinə baxış və s.). Mədən və zavodun əcnəbi işçiləri Gədəbəyə həm öz milli bayramlarını

dəbəy və Qalakənd misəritmə zavodlarında 2016 nəfər çalışmışdır.

\*1910-cu ildə Çar Rusiyasında mədən sənayesi üzrə 12250 pud mis qeydə alınanda, Gədəbəydəki misəritmə zavodlarında həmin ildə 95,5 min pud mis istehsal edilmişdir. \*Gədəbəy mədənlərində 1864-1914-cü illərdə 3 ton qızıl, 52 ton gümüş, 1867-1916-cı illərdə 640 ton kobalt istehsal edilmiş - çıxarılmışdır.

\*Siemenslərin dövründə Gədəbəyə onurlarla sənaye və yaşayış təyinatlı tikililər başa götürülmüşdir. Siemenslərin dövründə Gədəbəy ərazisində 50-yədək müxtəlif məqsədlər üçün istifadə olunmuş köprü, tunnel, akveduk (su keçidləri nəzərdə tutulan yerlər) və s. inşa edilmişdir.

\*Gədəbəydəki mədən şəhərciyində Siemens şirkətinə məxsus həm sənaye, tikinti, həm də kənd təsərrüfatı məhsulları üzrə müvafiq satış yerləri, həftəlik bazarı (şəhər sakinlərinin yaddaşında indi də həmin bazar Aşağı bazar adı ilə qalmaqdır), mehmanxana, xəstəxana, teatr və rəqs salonu, kitabxana, yay və qış gəzinti sahələri olmuşdur. Gədəbəydəki xəstəxanada Almaniyadan yə Rusiyadan dəvət edilmiş həkimlərlə yanaşı, sonrakı illərdə yerli həkimlər də çalışmışlar. \*Mədən və zavod işçiləri əsasən meşə massivində qış və yay ovuna çıxırlıdılar. \*Gədəbəyə ilk dəfə Siemenslərin vaxtında yay və qış idman növləri üzrə əyləncələr, yarışlar keçirilmişdir.

\*Siemenslərin Gədəbəy və Qalakənd meşə massivlərində indiki turizm anlamında olan bir sıra təyinatları olmuşdur (piyada və atla gəzintilər, balıq tutmaq üçün Şəmkir çayının bəndlərlə keşilmiş yerləri, çayda çimək yerləri, tarixi və təbiət abidələrinə baxış və s.). Mədən və zavodun əcnəbi işçiləri Gədəbəyə həm öz milli bayramlarını

dəvət edilmiş Valdemar Belk sənaye mütxəssisi olmaqla yanaşı, Gədəbəydən topladığı eksponatları Almaniya-professor Rudolf Virxofa və onun yaratdığı "Rudolf Virxof fondu"na göndərmişdir.

\*Gədəbəydən aparılmış tarixi əhəmiyyətli eksponatlar indiyədək müxtəlif xarici ölkə müzeylərindədir (Almaniya, Rusiya, İsveçrə, Gürcüstan).

\*Sovet dönməndə Gədəbəy misəritmə zavodunun ilk azərbaycanlı direktoru işləmiş Mirzə Sadıqov sonrakı fəaliyyəti dövründə elm sahəsində tanınmış professor olmuş, SSRİ Dövlət mükafatına layiq görülmüşdür.

Xatırladım ki, üstündün bir əsr yarımla keçən də tarix öz sözünü demiş, ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqqorən siyaseti nəticəsində ənənəvi istehsal sahələri yenidən bərpa edilmişdir. 1997-ci ildə Azərbaycanın "Azərqızıl" Dövləti Şirkəti ilə ABŞ-in "K.V. Investment Group Services LLC" şirkəti arasında bağlanmış sazişə əsasən Azərbaycan Beynəlxalq Mədən Əməliyyat Şirkəti tərəfindən 2005-ci ildə yeni yataqların axtarışına, keşfiyyat-qazma işlərinə başlanılmaqla və Gədəbəy qızıl-mis layihəsi çərçivəsində respublikamızın gəlirdə payı 51 faiz olmaqla 2009-cu ildə ilk zavod, 2013-cü ildə isə ikinci zavod Azərbaycan Prezidenti möhtərəm İlham Əliyevin iştirakı və xeyir-duası ilə istismara verilmişdir.

**Etibar NADIROĞLU,  
rayon mədəniyyət mərkəzinin  
direktoru, H.B.Zərdabi mükafatı  
laureati.**

Red. Etibar Nadiroğlu Azərbaycan-Almaniya əlaqələrinin inkişafında göstərdiyi xidmətə görə Almaniya-Azərbaycan Cəmiyyəti tərəfindən 2011-ci ildə "Körpü" mükafatına layiq görülmüşdür.

# GÖRÜŞDƏN MƏMHNUN QALAN TƏLƏBƏLƏR QƏBUL İMTAHANLARININ ŞƏFFAF KEÇMƏSİNDƏN RAZILIQ İFADƏ ETDİLƏR



Ümumtəhsil məktəblərinin əsas göstəricilərindən biri ali məktəblərə tələbə qəbuludur. 2013-2014-cü tədris ilinin yekunları rayonda bu baxımdan xeyli fərqlidir. Belə ki, ali məktəblərə sənəl verən 327 nəfər məzundan 189 nəfəri tələbə adını qazanmışdır ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə 6 nəfər çoxdur.

Rayon icra hakimiyyətinin təhsil şöbəsi ilə birgə mədəniyyət sarayında tələbələrlə keçirdiyi görüşdə yekun barədə məlumat verən şöbə müdürü Baxış Na-

saylı, Arabacı, Arıqırən və Slavyanka kənd bir sayılı tam orta məktəblərindən tələbə adını qazanan məzunların sayı daha çox olmuşdur.

Ümumilikdə rayon üzrə respublikanın müxtəlif ali təhsil ocaqlarına qəbul olunan tələbələrdən 22 nəfəri 500-dən, 7 nəfəri 600-dən çox bal toplamışdır.

Çalburun kənd tam orta məktəbindən Günay Arzu qızı Cəfərli, Səbətkeçməz kənd tam orta məktəbindən Aysel Çingiz qızı Muxayeva, Düzrəsullu kənd

məktəbindən Bəxtiyar Pavel oğlu Cəfərli, Gədəbəy şəhər iki sayılı tam orta məktəbindən Tural Mehman oğlu Məmmədzadə, Dəyirmandoğ kənd tam orta məktəbindən Tapdıq Nurəddin oğlu Nəcəfəliyev və Çaldaş kənd tam orta məktəbindən Babək Məsim oğlu Abuzərov ən yüksək bal toplamaqla oxuduqları məktəblərin adına şərəf gətirmişlər.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ramiz Yediyarov görüşdə bütün tələbələri ürəkdən təbrik edərək, onlara xoş arzularını bildirmiş, heç vaxt unudulmayan tələbəlik illərini mənalı keçirməyi, seçidləri sahələrdə elmlərin əsasını dərinən öyrənməyi tövsiyə etmişdir.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı və təhsil şöbəsinin müdürü tələbələrə müvafiq olaraq fəxri fərmanlar və hədiyyələr təqdim et-



lideynləri qəbul imtahanlananına razılıqdolu sözlər söyləmişlər.

giyev qeyd etmişdir ki, keçən dərs ilinin nəticələrinə görə Gədəbəy şəhər bir

tam orta məktəbindən Rəşid Cahid oğlu Allahverdiyev, Göyəlli kənd tam orta

mişlər.

Görüşdən məmənun qalan tələbələr və onların va-

kilinə və şəffaf keçməsinə xüsusi önəm verildiyinə görə ölkə Prezidentinin ün-

Sonda görüşdən xatirə şəkli çəkdirilmişdir.

**“Qızıl Gədəbəy”**

## **RAYON İCRA HAKİMİYYƏTİ BAŞÇISI TƏRƏFİNDƏN 2014-CÜ İLİN OKTYABR AYINDA VƏTƏNDƏŞLARLA YERLƏRDƏ KEÇİRİLƏCƏK SƏYYARI QƏBUL GÜNLƏRİNİN CƏDVƏLİ**

Sıra №-si	Nümayəndəliyin adı	Qəbulun keçirilməsini təşkil edən məsul şöbə	Qəbulun keçirildiyi tarix
1.	Şinx kəndi	RİH başçısı aparatının ərazi idarəetmə və yerli özünüidarəetmə orqanları ilə iş şöbəsi	08.10.2014
2.	Çobankənd kəndi	RİH başçısı aparatının ərazi idarəetmə və yerli özünüidarəetmə orqanları ilə iş şöbəsi	15.10.2014
3.	Ariqıran kəndi	RİH başçısı aparatının ərazi idarəetmə və yerli özünüidarəetmə orqanları ilə iş şöbəsi	22.10.2014
4.	Dəyirməndək kəndi	RİH başçısı aparatının ərazi idarəetmə və yerli özünüidarəetmə orqanları ilə iş şöbəsi	29.10.2014

**RAYON İCRA HAKİMİYYƏTİ BAŞÇISI APARATININ  
ƏRAZİ İDARƏETMƏ VƏ YERLİ ÖZÜNÜNDARƏETMƏ  
ORQANLARI İLƏ İŞ ŞÖBƏSİ**

### **VERGİ ÖDƏYİCİLƏRİNİN NƏZƏRİNƏ**

### **ƏMƏK MÜQAVİLƏSİ BİLDİRİŞİNİN ELEKTRON İNFORMASIYA SİSTEMİNƏ DAXİL EDİLMƏSİ VACİBDİR**

#### **Hörmətli vergi ödəyiciləri!**

Bildiririk ki, Əmək Məcəlləsinə edilmiş dəyişikliyə əsasən əmək müqaviləsinin bağlanılması, ona dəyişiklik edilməsi və ya xitam verilməsi Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin elektron informasiya sistemində müvafiq bildirişin qeydiyyata alınmasından və bu barədə işəgötürənə elektron qaydada məlumat göndərilməsindən sonra hüquqi qüvvəyə minir. Həmin Qanunla əmək müqaviləsi bildirisi elektron informasiya sisteminə daxil etmək **İŞƏGÖTÜRƏNİN VƏZİFƏSİ** kimi müəyyən edilmişdir.

Əmək müqaviləsi bildirişinin elektron informasiya sisteminə daxil edilməsi üçün işəgötürənlərin və ya onların səlahiyyət verdiyi şəxslərin gücləndirilmiş elektron imzası, o cümlədən ASAN İmza olmalıdır.

Asan İmza sertifikatı üçün nömrəni Azərbaycanın hər üç mobil operatorunun nümayəndəliklərindən **18 manat** ödə-

məklə əldə edib. Vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərindən ASAN İmza sertifikatını ala, sonra əmək müqavilərini elektron informasiya sisteminə daxil edə bilərsiniz.

Xatırladırıq ki, işəgötürənlər tərəfindən əmək müqaviləsi (kontrakt) hüquqi qüvvəyə minmədən fiziki şəxslərin hər hansı işlərin (xidmətlərin) yeri-nə yetirilməsinə cəlb edilməsi Vergi Məcəlləsinin 58.10-cu, İnzibati Xətalar Məcəlləsinin 53.1-ci və Cinayət Məcəlləsinin 162.1-ci maddələri ilə müəyyən edilmiş məsuliyyətə səbəb olur.

Əlavə məlumat almaq üçün Vergilər Nazirliyinin 195 nömrəli telefon xidmətinə (iş günləri saat 9:00-dan 18:00-dək), 14 sayılı Ərazi Vergilər İdarəsinin Vergi ödəyicilərinə xidmət şöbəsinə (Şəmkir şəhəri, H.Əliyev prospekti-5, tel.02230-5-31-03, Gədəbəy şəhəri, M.Rüstəmov küçəsi – tel. 02232-6-36-57) müraciət edə bilərsiniz.

**14 saylı Ərazi Vergilər İdarəsi**

Baş redaktor:

**ƏSƏDULLA CƏFƏROV**

Ünvan: Gədəbəy şəhəri,  
M.Ə.Rəsulzadə küçəsi 6.  
TEL: (050) 369-32-19

Qeydiyyat № 1476  
Sayı 676

Qəzet “Gəncə-Poliqrafiya”  
ASC-də ofset üsulu ilə çap edilir